CZU: 343.54:311.3(478) **DOI: 10.5281/zenodo.8228817**

VIOLENȚA ÎN FAMILIE – STAREA, STRUCTURA ȘI DINAMICA FENOMENULUI

CIOBANU Igor
doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept,
Universitatea de Stat din Moldova
ORCID ID: 0000-0002-2569-5991

COTRUȚĂ Artur
magistru în drept penal, avocat
ORCID ID: 0000-0003-4082-0356

Domestic violence is one of the most common forms of violence, but also one of violence, but also one of the most worring, because it is hardly visible. In most cases the acts of violence take place behind closed doors and the hidden by victim, due to the feeling of fear of the aggressor, and the shame to the society.

Keywords: *violence, penal code, criminal offense, family, victim.*

În lucrarea de față, analizăm aspectul „Violenței în Familie”, examinând datele oferite de Ministerul Afacerilor Interne, și a infracțiunilor și contravențiilor prevăzute de legislația națională penală și contravențională. Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a Violenței în familie, definitivează la art. (4), lit. b) violența domestică ca - toate acțiunile de violență fizică, psihologică sau economic, care survin în familie sau în unitatea domestică sau între foștii sau actualii soți sau parteneri, indiferent dacă agresorul împarte sau a împărțit același domiciliu cu victima [4].

Violența în familie este un fenomen care există de când a apărut societatea umană, în special când a fost definită și percepută familia și relațiile familiale ca o instituție socială și juridică a comunităților de oameni. În aceste sens, și Republica Moldova s-a raliat la normele internaționale completând, Codul Penal al Republicii Moldova cu art. 201^1 „Violența în familie”, la data de 09.07.2010. Violența în familie este una dintre formele de violență cel mai des întâlnite, dar și una dintre cele mai îngrijorătoare pentru că este puțin vizibilă [2, p.3].

În majoritatea cazurilor actele de violență au loc în spatele ușilor închise și sunt ascunse de către victimă, din cauza sentimentului de teamă față de agresor și de jenă de societate. Actele de violență săvârșite între membrii aceleiași familii pot afecta grav însăși existența acesteia, determinând frecvent destrămarea ei. Exprimată în corecții aplicate minorilor, în limitarea independenței soției (soțului), în nerespectarea drepturilor, sentimentelor, opiniilor, expectanților soției (soțului), în violența dintre frați, în abuzul asupra membrilor familiei. Violența în familie repezintă o problemă

socială, și în același timp o încălcare gravă a drepturilor omului [2, p.3].

În Republica Moldova statisticile oficiale oferite de către instituțiile statului diferă, totuși vom utiliza și face referire la cifrele oferite de către Ministerul Afacerilor Interne. Nu toate infracțiunile violenței în familie sunt depistate, deseori complici la mușamalizarea cazurilor de violență în familie sunt rude, apropiați, prieteni, reprezentanți ai autorităților statului, victima însăși poate ascunde faptele agresorului. Prin urmare datele reprezentate nu cuprind totalitatea infracțiunile comise în cercul familiei și asupra membrilor ei.

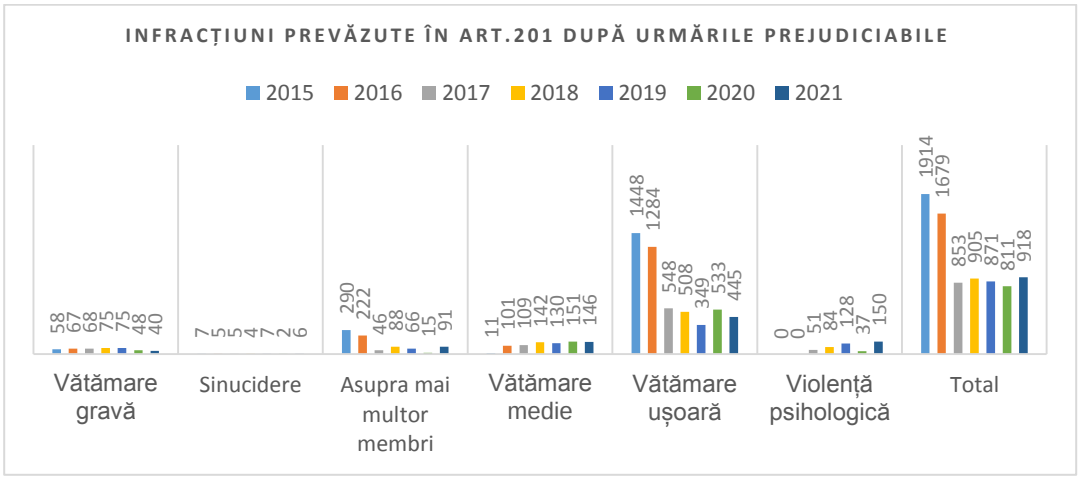

Fig. 1 Infracțiunile prevăzute în art. 201 CP, după urmările prejudiciabile.

Analizând diagrama din fig. 1, se poate observa că conform urmărilor prejudiciabile, domină în special vătămarea ușoară unde sunt cele mai multe cazuri înregistrate. Raportat la ani observăm o creștere considerabilă în ultima perioadă.

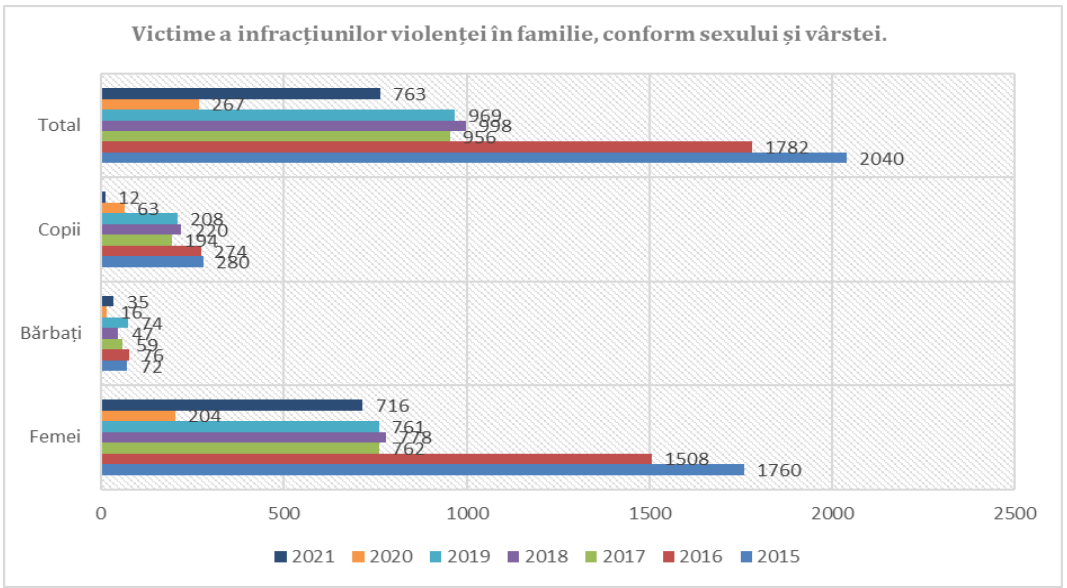

Fig. 2. Victime a infracțiunilor în familie, conform sexului și vârstei.

Examinând diagrama din fig. 2, atragem atenția că reprezentantele sexului feminin, se impun ca număr al victimelor infracțiunii violenței în familie. Numărul victimelor este în descreștere pe ani, indiferent de sex și vârstă.

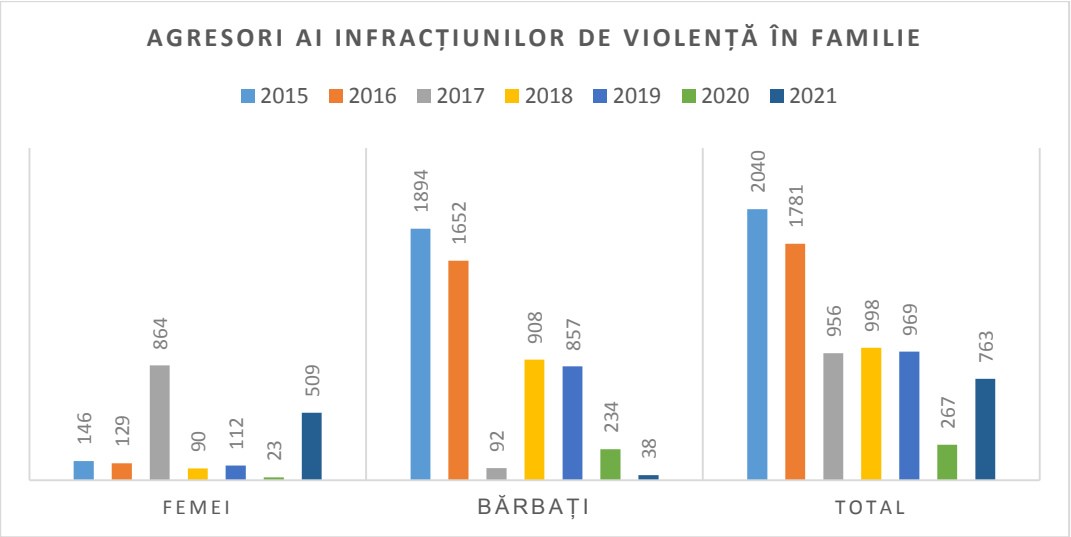

Fig. 3 Agresori ai infracțiunilor de violență în familie.

La polul opus cu siguranță, bărbații au întâietate în comiterea infracțiunilor violenței în familie, ceea ce se observă lejer din diagramele din fig. 2 și fig. 3. Totalurile din cele două diagrame sunt diferite din cauza că victime ale infracțiunii violenței în familie pot fi mai multe, exprimate prin crima comisă de un făptaș.

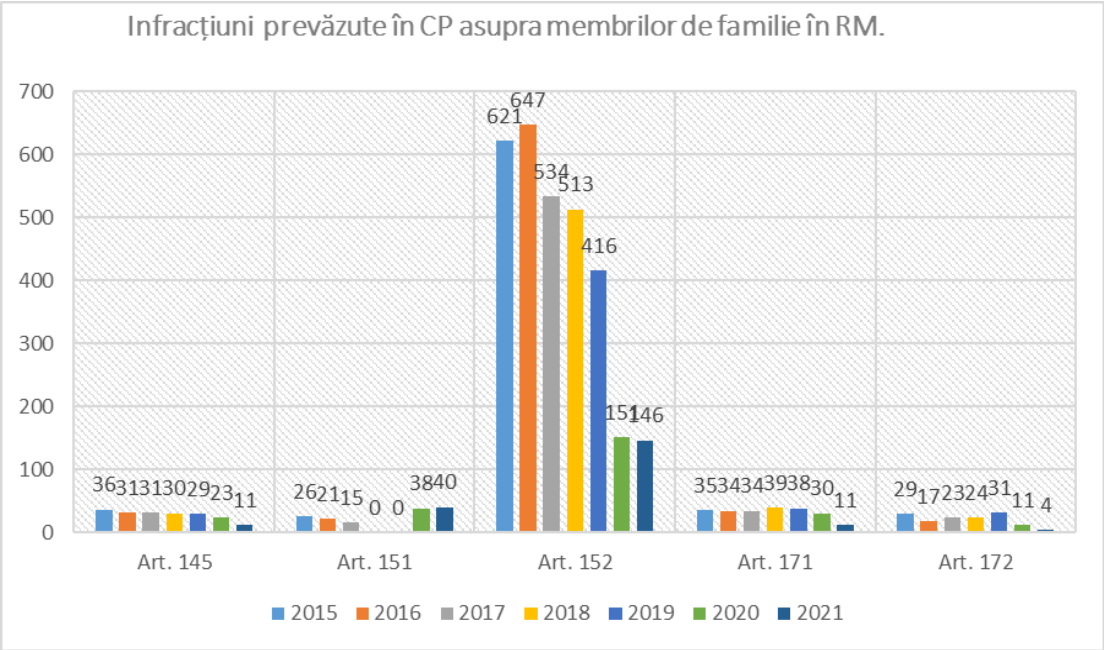

Fig. 4 Infracțiuni prevăzute în CP asupra membrilor de familie în RM.

Diagrama din fig. 4 reprezintă și alte infracțiuni prevăzute în CP al RM, asupra membrilor de familie, unde observăm cu ușurință și infracțiunea prevăzută la art. 152 CP a RM „Vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății” care domină. Nu avem o oarecare explicație asupra cărora din membrii de familie s-au produs aceste infracțiuni. Cu siguranță vătămarea medie a integrității corporale este prevăzută și în art. 201^1 „Violența în familie”. Membri de familie, conform legislației și a doctrinei juridice sunt persoanele care au locuit au domiciliat în trecut s-au domiciliază în prezent. Asemeni putem remarca și urmările prejudiciabile prevăzute la art. 201^1 alin. (3) lit. a), unde faptele prevăzute au cauzat vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății. Reprezintă o certitudine că infracțiunile prevăzute la art. 201^1 în alin. (2). lit. c) și alin. (3) lit. a) nu necesită o calificare suplimentară potrivit art. 151 și 152 CP a RM.[1, p.1019].

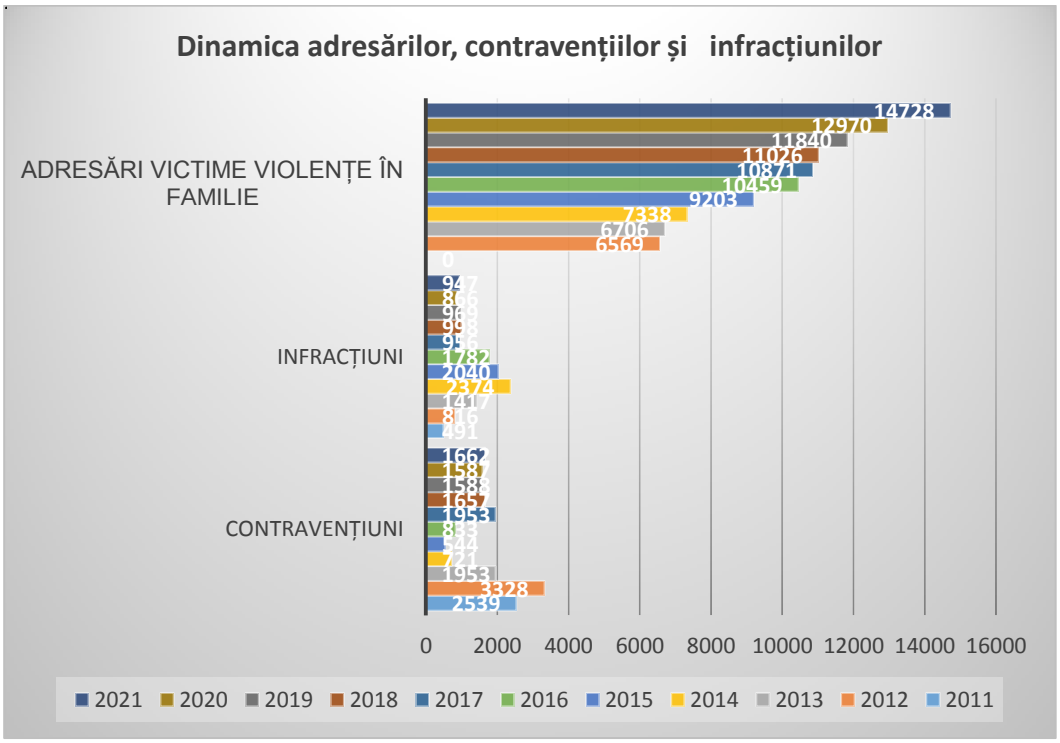

Fig. 5 Dinamica adresărilor, contravențiilor și infracțiunilor.

Diagrama din fig. 5 demonstrează că autoritățile statului nu fac față, și nu reacționează prompt la plângerile și solicitările victimelor, care în unii ani se ridică peste cifra de zece mii sau sunt cu multe unități peste. În aceeași ordine de ideii numărul infracțiunilor depășesc cifra de o mie doar pe parcursul anilor 2013-2016. Contravențiile în raport cu adresările, numărul acestora contravențiilor înregistrate este cu mult mai mic decât al adresărilor victimelor violenței în familie. Anul 2012 reprezintă protejarea victimelor violenței de facto, s-a ridicat la cifra de 3328 de

contravenții, infracțiuni fiind 816, pe când adresări în acel an au fost 6569. Un număr mare de circa 2425 de victime nu au fost asigurate cu protecție, cu certitudine această cifră nu reprezintă falsitatea denunțurilor.

Deși acest gen sunt în descreștere infracțional și contravențional avem o imagine tristă a victimelor violenței în familie, care sunt în special femeile. Acestea nu sunt protejate, nu își cunosc drepturile, sunt abuzate psihologic, violate, hărțuite, omorâte. Reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne reacționează nu întotdeauna prompt, sunt puține centre ce asigură protejarea victimelor violenței în familie, le-ar oferi cazare într-un spațiu amenajat și păzit pe un termen de la o lună până la trei luni. Victimele au sentimente de reținere, pentru a depune o plângere, și chiar dacă o fac, devin subiecte de bârfe ale vecinilor, rudelor și comunității. Cel mai grav fapt este că infracțiunile și contravențiile comise în familie, au și niște persoane ce asistă la crimele familiale, care sunt de regulă copii. Drept rezultat, unii cresc și percep ca o normalitate să fie comise acțiuni violente asupra unui membru de familie, în viitor ei devin subiecți ce comit crime, alții sesizează ca o stare firească să fie victime a unei infracțiuni, contravenții, abuz comisă de un membru de familie. Sunt necesare de întreprins încă multe eforturi colective, pe mai multe planuri (familial, economic, social, etc.), pentru diminuarea acestui fenomen nociv.

Referințe:

1. BRÎNZA, S., STATI, V. Tratat de Drept Penal. Partea specială, vol. I. Chișinău: ”Tipografia Centrală”. p. 1326.
2. BRÎNZA, S., STATI, V. Răspunderea penală pentru infracțiunea de violență în familie (art. 201^1). În: Revista Națională de Drept, nr.10-11. Chișinău: USM, 201. p 3-11.
3. Notă informativă privind starea infracționalității ce atentează la viața și sănătatea persoanei și celor comise în sfera relațiilor familiale pe parcursul a XII luni ale anului 2021. [Accesat: 20.11.2022] Disponibil: https://politia.md/sites/default/files/ni_privind_infractiunile_ce_atenteaza_la_viata_persoanei_si_cele_5.pdf
4. Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice. [Accesat: 20.11.2022] Disponibil: https://rm.coe.int/168046253e